

**BOSNA I HERCEGOVINA
VIJEĆE MINISTARA
DIREKCIJA ZA EKONOMSKO PLANIRANJE**

**БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА
САВЈЕТ МИНИСТАРА
ДИРЕКЦИЈА ЗА ЕКОНОМСКО ПЛАНИРАЊЕ**

**BOSNIA AND HERZEGOVINA
COUNCIL OF MINISTERS
DIRECTORATE FOR ECONOMIC PLANNING**

**INFORMACIJA
o kretanju makroekonomskih pokazatelja
za period januar/siječanj-juli/srpanj 2011. godine**

Sarajevo, septembar/rujan 2011. godine

Sadržaj:

Uvod.....	3
1. Realni sektor.....	4
1.1. <i>Industrijska proizvodnja</i>	4
1.2. <i>Tržište rada BiH</i>	4
2. Javne finansije.....	5
2.1. <i>Indirektni porezi u BiH</i>	5
2.2. <i>Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH</i>	5
2.3. <i>Izvršenje budžeta entitetskih Vlada</i>	6
3. Cijene, monetarni i finansijski sektor.....	7
3.1. <i>Cijene – Indeks potražaćkih cijena (CPI)</i>	7
3.2. <i>Monetarni agregati</i>	8
3.3. <i>Prosječna obavezna rezerva</i>	8
3.4. <i>Devizne rezerve Centralne banke BiH</i>	9
3.5. <i>Depoziti</i>	9
3.6. <i>Kredit</i>	10
3.7. <i>Berze</i>	11
4. Vanjski sektor.....	13
5. Strane direktne investicije.....	14

Uvod

Vijeće ministara Bosne i Hercegovine je na 79. sjednici održanoj 05.03.2009. godine razmotrilo i usvojilo Prijedlog mjera iz nadležnosti Vijeća ministara BiH za ublažavanje uticaja globalne ekonomske krize na privredu BiH. Direkcija za ekonomsko planiranje je zadužena da u vezi sa navedenim prati kretanje makroekonomskih pokazatelja i da izvještaj o kretanju mjesečno dostavlja Vijeću ministara.

Direkcija je zadužena da „Informaciju“ dostavlja mjesečno Parlamentarnoj skupštini Bosne i Hercegovine u svrhu praćenja uticaja svjetske ekonomske krize na ekonomiju BiH.

„Informacija“ obuhvata kretanje glavnih makroekonomskih pokazatelja u BiH za navedeni period. Detaljna pojašnjenja svih oblasti koje su obuhvaćene u ovom dokumentu se mogu naći u Ekonomskim trendovima BiH koje publikuje Direkcija, kvartalno – četiri puta godišnje, te redovno dostavlja Vijeću ministara i Parlamentu BiH.

* * *

Dostupni indikatori realnog sektora za drugo tromjesečje ukazuju na moguće slabljenje dinamike rasta u odnosu na prvo tromjesečje. Ipak, na nivou šest mjeseci BiH ekonomija po svemu sudeći bilježi prvi osjetan rast od izbijanja ekonomske krize. Ono što najviše zabrinjava je postepeno slabljenje rasta vrijednosti vanjske trgovine, te naglo slabljenje rasta industrijske proizvodnje u drugom tromjesečju u odnosu na početak godine. Naime, industrijski rast u drugom tromjesečju je bio znatno niži u odnosu na 10,5% iz prvog tromjesečja. Ovo je dovelo do znatno nižeg sedmomjesečnog rasta od 8,1% i najvjerovatnije predstavlja posljedicu sve slabijeg rasta izvoza. S druge strane, najveće ohrabrenje u drugom tromjesečju predstavljaju sve intenzivniji oporavak građevinarstva sa porastom od preko 15% g/g (prije svega zahvaljujući jačanju rasta u FBiH), te značajan rast prometa maloprodaje od približno 10%¹. S tim u vezi, najveći doprinos ekonomskom rastu u prih šest mjeseci dolazi od privatnih investicija, te djelomično privatne potrošnje. Ovo je bilo praćeno negativnim doprinosom vanjske trgovine nošenim prije svega jačanjem rasta uvoza u odnosu na prethodne dvije godine.

---

¹ Približne procjene su zasnovane na uprosječenim dostupnim entitetskim podacima.

1. Realni sektor

1.1. Industrijska proizvodnja u BiH

Prema podacima Agencije za statistiku BiH za period januar-juli 2011. godine industrijska proizvodnja u Bosni i Hercegovini relativno dobro se oporavila u odnosu na prethodnu godinu. Iako rast proizvodnje u energetsom sektoru od 3% nije bio nivou iz prethodne godine, povećanje proizvodnje u prerađivačkoj industriji od preko 7% , te rast proizvodnje u sektoru rudarstva od 23% omogućili su stabilan trenda rasta ukupne industrijske proizvodnje u BiH u periodu januar-juli 2011. godine. Tako prema podacima BHAS za prvih sedam mjeseci 2011. godine, BiH bilježi rast fizičkog obima industrijske proizvodnje od 8,1% u odnosu na isti period prethodne godine. Posmatrano po entitetima rast industrijske proizvodnje u periodu januar-juli 2011. godine iznosio je 4,9% u FBiH i 6% u RS-u u odnosu na isti period 2010. godine.²

Indeksi g/g		2007	2008	2009	2010	Januar	Februar	Mart	April	Maj	Juni	Juli	Jan-Juli
						2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011	2011
Industrijska proizvodnja	FBiH	108,6	107,9	88,4	104,2	108,8	104,9	108,4	101,9	101,5	105,6	104,1	104,9
	RS	101,4	116,8	119	105	108,8	101,7	103,6	102,8	97,3	107,9	121,1	106,0
fizički obim	BiH	-	-	96,7	101,6	117,5	106,6	108,0	103,2	102,3	110,4	110,1	108,1

Izvor: BHAS, FZZS FBiH, RZSRS

1.2. Tržište rada BiH

Ukupna radna snaga u BiH se u prvom polugodištu 2011. godine uvećala za 1,1% g/g na osnovu rasta broja zaposlenih ali i nezaposlenih lica. Prosječan broj zaposlenih u BiH je u posmatranom periodu iznosio 694,9³ hiljada lica što je za 0,3% više u odnosu na isti period 2010. godine. Međutim, posmatrajući kvartale broj zaposlenih lica je u K2 2011. godine smanjen za 0,3% u odnosu na K2 2010. godine čemu su naročito doprinijeli sektori prerađivačke industrije, građevinarstva te trgovine na veliko i malo. Prosječan broj nezaposlenih u BiH je u periodu I-VII 2011. godine iznosio 528 hiljada lica što je za 2,3% više u odnosu na isti period 2010. godine. Administrativna stopa nezaposlenosti u BiH je i dalje izrazito visoka i u prvoj polovini 2011. godine je iznosila 43,2%⁴.

Tokom drugog tromjesečja 2011. godine prosječna neto plata je rasla gotovo istim intenzitetom kao i u prvom kvartalu spomenute godine. Prosječna neto plata u BiH u prvom polugodištu 2011. godine je iznosila 813 KM što je za 2,4% više u odnosu na isti period 2010. godine. I pored toga što su plate uvećane, inflacija u BiH je doprinijela da realni rast prosječne neto plate bude negativan u posmatranom periodu (-1,2%). Analizom neto plata u okviru grana djelatnosti uočava se raznolik nominalni rast. U prvoj polovini 2011. godine u privatnom sektoru najbrže su rasle neto plate u oblasti rudarstva (7,8% g/g), građevinarstva (4,9% g/g) te finasijskog posredovanja (3,8% g/g). U javnom sektoru prosječne neto plate ostale gotovo nepromjenjene u oblasti zdravstva i obrazovanja, dok su u javnoj upravi porasle za 3,5% g/g.

Prosječan broj penzionera u BiH u periodu I-VII 2011. godine je iznosio 600 hiljada lica što je za 2,9% više u odnosu na isti period 2010. godine. Činjenica da broj penzionera i dalje brže raste od broja zaposlenih lica u BiH nije ohrabrujuća sa aspekta prikupljenih prihoda od doprinosa u penzionim fondovima. Odnos broja penzionera i broja zaposlenih lica je ostao i dalje nepovoljan 1:1,2⁵.

² Podaci Agencije za statistiku BiH i entitetskih zavoda za statistiku se razlikuju zbog neusklađenosti metodologija prilikom obračunavanja indeksa industrijske proizvodnje.

³ Privremeni podatak za IV, V i VI mjesec 2011. godine, izvor Agencija za statistiku BiH.

⁴ DEP kalkulacija.

⁵ Podatak se odnosi na period I-VI 2011. godine.

Prosječna penzija u BiH u periodu I-VII 2011. godine je iznosila 337⁶ KM i veća je za 1,1% u odnosu na isti period 2010. godine. I pored povećanja, prosječna penzija u BiH i dalje čini samo 42%⁷ prosječne neto plate u BiH. Realni rast prosječne penzije u P1 2011. godine je negativan (-2,6% g/g) zbog inflacije što je dodatno pogoršalo položaj penzionera u BiH.

	Broj zaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2011.	696.190	1,1%
II 2011.	695.665	0,9%
III 2011.	694.093	0,6%
IV 2011.	693.941	-0,3%
V 2011.	694.191	-0,4%
VI 2011.	695.270	-0,3%
I-VI 2011.	694.892	0,3%
	Broj nezaposlenih lica u BiH	Stopa rasta (g/g)
I 2011.	526.701	2,0%
II 2011.	527.749	1,6%
III 2011.	530.055	2,1%
IV 2011.	529.423	2,6%
V 2011.	526.616	2,8%
VI 2011.	525.877	2,8%
VII 2011.	528.429	2,4%
I-VII 2011.	527.836	2,3%
	Prosječna neto plata u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2011.	807	2,2%
II 2011.	799	2,1%
III 2011.	818	2,5%
IV 2011.	811	1,5%
V 2011.	821	3,3%
VI 2011.	820	2,7%
I-VI 2011.	813	2,4%
	Prosječna penzija u BiH (KM)	Stopa rasta (g/g)
I 2011.	332	-0,6%
II 2011.	332	-0,5%
III 2011.	332	-0,5%
IV 2011.	341	2,5%
V 2011.	341	2,2%
VI 2011.	341	2,3%
VII 2011.	341	2,5%
I-VII 2011.	337	1,1%

2. Javne finansije

2.1. Indirektni porezi u BiH

U prvom polugodištu 2011. godine prikupljeno je oko 2,7 milijardi KM prihoda od indirektnih poreza, što u poređenju sa stanjem u prethodnoj godini predstavlja rast 6,62%. U posmatranom vremenskom okviru došlo je do pada prihoda od putarina i carina. S druge strane rast je zabilježen kod prihoda od akciza i poreza na dodatnu vrijednost. Prihodi od akciza bilježe rast od 13,19%, dok

⁶ Prosječna penzija u BiH je izračunata na osnovu entitetskih nivoa penzija ponderisanih odnosom ukupnog broja penzionera u svakom od BH entiteta.

⁷ Podatak se odnosi na juni 2011. godine.

su prihodi od carina i putarina pali za 2,75% odnosno 3,61%. U posmatranom vremenskom okviru, prihodi od PDV-a u 2011. godini u odnosu na prethodnu godinu bilježe rast od 5,99%.

(u milionima KM za period januar-juli)

Indirektni porezi	2010	2011	Trend
Carine	165	161	-2,75%
Akcize	651	737	13,19%
PDV	1.604	1.700	5,99%
Putarine	169	163	-3,61%
Ukupno	2.590	2.761	6,62%

2.2. Prihodi od direktnih poreza i doprinosa u BiH

Ukupni direktni porezi, prikupljeni u entitetskim poreznim upravama u periodu januar-juni 2011. godine iznose 494,7 miliona KM, što je za 8,3% više u odnosu na 2010. godinu. Na nivou FBiH prikupljeno je 264,4 miliona KM direktnih poreza, dok je taj iznos za RS 230,3 miliona KM. Kretanja prihoda od direktnih poreza, kao i doprinosa i ostalih prihoda su predstavljena u sljedećoj tabeli.

Tabela: Prihodi od direktnih poreza, ostalih taksi, kazni i naknada i doprinosa u prvom polugodištu 2010. i 2011. godine (u milionima KM)

Naziv prihoda	FBiH			RS		
	2010	2011	%	2010	2011	%
Direktni porezi	284,0	264,4	-6,9%	172,9	230,3	33,2%
Porez na platu	135,1	142,5	5,5%	59,6	105,4	76,9%
Porez na dobit	109,5	78,9	-27,9%	72,3	82,8	14,5%
Porezi građana	37,2	42,4	14,0%	26,3	26,5	1,0%
Ostali porezi	2,2	0,5	-76,1%	14,8	15,6	5,4%
Ostale takse, kazne i naknade	175,6	161,5	-8,0%	133,7	135,5	1,3%
Doprinosi	1.222,7	1.318,9	7,9%	561,1	629,6	12,2%
PIO	678,2	728,0	7,3%	299,2	334,2	11,7%
Zdravstvo	489,0	531,0	8,6%	226,8	251,3	10,8%
Nezaposleni	55,6	60,0	8,0%	11,5	16,6	44,7%
Dječija zaštita	-	-	-	22,4	25,6	14,2%
Zapošljavanje invalida	-	-	-	1,2	1,8	-
Ukupno (direktni porezi + ostale takse, kazne i naknade + doprinosi)	1.682,3	1.744,8	3,7%	867,8	995,4	14,7%

Izvor: Poreska uprava RS i Poreska uprava FBiH

U FBiH je u 2011. u odnosu na 2010. godinu zabilježen pad prihoda od direktnih poreza od 4,1%, dok je u RS evidentiran rast od 26,8%. U okviru direktnih poreza, prihodi po poreza na dobit i ostali porezi u FBiH bilježe pad. S druge strane, prihodi od poreza na platu i poreza građana bilježe rast. U RS je evidentiran blagi rast prihoda od poreza građana, dok su prihodi od poreza na platu, poreza na dobit i ostali porezi takođe rasli. Prikupljeni doprinosi u FBiH za period januar-mart 2011. godine, u odnosu

na 2010. godinu bilježe rast od 7,9%. Na drugoj strani, prikupljeni doprinosi u RS u 2011. godini takođe bilježe rast od 12,2% u odnosu na 2010. godinu.

2.3. Izvršenje budžeta entitetskih Vlada

Budžetski prihodi Federacije BiH na polugodišnjem nivou u 2011. godine u odnosu na isti period prethodne godine bilježe pad od 2,8%. S druge strane, rashodi za posmatrano razdoblje bilježe pad od 15,1%. Na drugoj strani, prihodi u budžetu Republike Srpske su za razdoblje januar-mart za 13,3% viši u odnosu na 2010. godinu. Rashodi pak bilježe pad od 3,2%.

(u milionima KM za period januar-juni)

Federacija BiH	2010	2011	%
Prihodi	631,48	613,89	-2,8%
Porezni prihodi	570,21	547,76	-3,9%
Neporezni prihodi	61,27	66,07	7,8%
Rashodi	768,23	652,37	-15,1%
Plaće i naknade	96,98	106,36	9,7%
Materijal i usluge	36,28	24,99	-31,1%
Tekući transferi	482,75	392,80	-18,6%

(u milionima KM za period januar-mart)				januar-juni
Republika Srpska	2010	2011	%	2011
Prihodi	307,60	348,41	13,3%	758,50
Porezni prihodi	260,70	300,23	15,2%	664,70
Neporezni prihodi	46,40	47,00	1,3%	91,00
Rashodi	417,40	403,87	-3,2%	813,42
Plaće i naknade	150,80	172,28	14,2%	348,70
Materijal i usluge	11,60	7,27	-37,4%	26,60
Subvencije i transferi	67,30	61,50	-8,6%	149,50

3. Cijene, monetarni i finansijski sektor

3.1. Cijene – Indeks potrošačkih cijena (CPI)

Cijene u BiH su i tokom mjeseca jula 2011. godine nastavile rasti zahvaljujući kontinuiranom rastu cijena nafte i hrane na svjetskom tržištu. Cijena hrane⁸ u svijetu je u julu povećana za 25,3% g/g dok je nafta⁹ u istom mjesecu poskupila 45,2% g/g. Inflacija u BiH mjerena CPI indeksom u periodu I-VII 2011. godine je iznosila 3,7% g/g. Najveća poskupljenja u posmatranom periodu su zabilježena prvenstveno u kategorijama hrane i bezalkoholnih pića (6,7%), transporta (7,3%) te alkohola i duvana (8%). To su ujedno kategorije koje čine oko 50% od ukupnog pondera CPI indeksa pa je i doprinos spomenutih kategorija rastu bh. cijena bio dominantan.

⁸ Izvor MMF baza podataka.

⁹ Izvor MMF baza podataka.

CPI - BiH	g/g
I 2011.	102,7
II 2011.	103,3
III 2011.	103,9
IV 2011.	104,0
V 2011.	104,2
VI 2011.	103,8
VII 2011.	103,9
I-VII 2011.	103,7

3.2. Monetarni agregati

Nakon prvih sedam mjeseci tekuće godine, ukupna novčana masa (M2) je dostigla iznos od oko 14,3 milijardi KM čime je zabilježen rast u odnosu na prvih sedam mjeseci prethodne godine od 6%. Posmatrano na mjesečnom nivou, tokom mjeseca jula M2 bilježi najveći rast do sada (1,9% m/m). U istom periodu transakcijski novac (M1) bilježi godišnju stopu rasta od 6,5% g/g, a kvazi novac (QM) stopu rasta od 5,6% g/g.

U milionima KM

Period	Gotovi na izvan monetarnih vlasti	Depoziti banaka kod monetarnih vlasti ¹⁰	Rezervni novac (M0)	Gotovi na izvan banaka	Depoziti po viđenju u domaćoj valuti	Transakcijski novac (M1)	Oročeni i štedni depoziti u domaćoj valuti	Depoziti po viđenju u stranoj valuti	Oročeni i štedni depoziti u stranoj valuti	Kvazi novac (QM)	Monetarni agregati; M2 (M1+QM)
Jan-11	2.459,4	3.341,5	5.800,9	2.142,9	4.158,1	6.301,0	1.831,3	1.690,9	4.054,1	7.576,3	13.877,3
Feb-11	2.465,9	3.261,8	5.727,7	2.154,9	4.078,8	6.233,7	1.854,1	1.701,0	4.066,2	7.621,3	13.855,0
Mar-11	2.468,6	3.108,7	5.577,3	2.164,1	4.083,9	6.248,0	1.871,8	1.569,2	4.239,6	7.680,6	13.928,6
Apr-11	2.524,9	3.047,0	5.571,9	2.239,8	4.106,9	6.346,7	1.859,2	1.583,1	4.199,2	7.641,5	13.988,2
Maj-11	2.505,8	3.035,3	5.541,1	2.190,3	4.130,1	6.320,4	1.843,5	1.633,4	4.189,4	7.666,3	13.986,7
Jun-11	2.507,8	3.045,1	5.552,9	2.205,6	4.126,2	6.331,8	1.849,9	1.635,0	4.174,0	7.658,9	13.990,7
Jul-11	2.592,8	2.984,3	5.577,1	2.316,8	4.169,4	6.486,2	1.904,7	1.591,8	4.277,9	7.774,4	14.260,6
stope rasta g/g u %											
Jan-11	8,1%	5,5%	6,6%	7,0%	7,2%	7,2%	9,1%	20,8%	3,1%	8,1%	7,7%
Feb-11	8,6%	2,6%	5,1%	7,4%	6,1%	6,5%	9,4%	19,4%	2,5%	7,5%	7,1%
Mar-11	9,5%	-6,4%	0,0%	9,6%	4,5%	6,2%	11,9%	-0,2%	6,2%	6,1%	6,2%
Apr-11	11,3%	-7,5%	0,1%	11,7%	2,5%	5,5%	15,5%	-5,0%	5,3%	5,2%	5,4%
Maj-11	10,0%	-6,8%	0,1%	10,6%	1,6%	4,6%	15,7%	-0,1%	3,8%	5,5%	5,1%
Jun-11	9,7%	-1,4%	3,3%	10,9%	6,6%	8,0%	10,5%	-2,9%	2,1%	2,9%	5,1%
Jul-11	10,4%	-6,4%	0,8%	11,8%	3,8%	6,5%	13,1%	-2,7%	5,9%	5,6%	6,0%
stope rasta m/m u %											
Jan-11	-1,5%	-1,8%	-1,7%	-3,1%	1,7%	0,0%	3,0%	3,4%	-1,3%	0,7%	0,4%
Feb-11	0,3%	-2,4%	-1,3%	0,6%	-1,9%	-1,1%	1,2%	0,6%	0,3%	0,6%	-0,2%
Mar-11	0,1%	-4,7%	-2,6%	0,4%	0,1%	0,2%	1,0%	-7,7%	4,3%	0,8%	0,5%
Apr-11	2,3%	-2,0%	-0,1%	3,5%	0,6%	1,6%	-0,7%	0,9%	-1,0%	-0,5%	0,4%
Maj-11	-0,8%	-0,4%	-0,6%	-2,2%	0,6%	-0,4%	-0,8%	3,2%	-0,2%	0,3%	0,0%
Jun-11	0,1%	0,3%	0,2%	0,7%	-0,1%	0,2%	0,3%	0,1%	-0,4%	-0,1%	0,0%
Jul-11	3,4%	-2,0%	0,4%	5,0%	1,0%	2,4%	3,0%	-2,6%	2,5%	1,5%	1,9%

¹⁰ Ovde su uključeni i ostali depoziti po viđenju kod monetarnih vlasti, čije je učešće beznačajno malo.

3.3. Prosječna obavezna rezerva

Ako se posmatra donja tabela, uočava se da sve kategorije u njoj osim viška sredstva (odnos između zakonski propisanog minimuma rezervi i stvarna sredstva na računu kod CB po osnovu OR) bilježe godišnje smanjenje, koje se nastavlja iz ranijih mjeseci. A posmatrano na mjesečnom nivou, jedino osnovica za obračun OR bilježi rast od svega 0,1% (m/m). Prosječna stopa OR i dalje iznosi 8,5%, a implicitna stopa OR 19%.

U milionima KM

Period	Osnovica za obračun obavezne rezerve	Prosječne obavezne rezerve	Prosječan saldo računa obaveznih rezervi kod CBBiH	Ukupna sredstva za održavanje obavezne rezerve	Razlika	Implicitna stopa obavezne rezerve	Stopa obavezne rezerve	Stopa naknade na sredstva iznad OR
Jan-11	15.131,5	1.600,4	3.211,4	3.211,4	1.611,0	21,2%	10,6%	0,46%
Feb-11	15.105,4	1.289,1	3.088,5	3.088,5	1.799,4	20,4%	8,5%	0,49%
Mar-11	15.176,1	1.298,5	3.009,1	3.009,1	1.710,7	19,8%	8,6%	0,50%
Apr-11	15.077,6	1.290,4	2.905,7	2.905,7	1.615,4	19,3%	8,6%	0,85%
Maj-11	15.122,2	1.294,0	2.966,8	2.966,8	1.672,8	19,6%	8,6%	0,89%
Jun-11	15.132,6	1.293,3	2.884,3	2.884,3	1.591,1	19,1%	8,5%	1,00%
Jul-11	15.144,6	1.291,1	2.881,0	2.881,0	1.589,9	19,0%	8,5%	1,00%
stope rasta g/g u %								
Jan-11	-4,0%	-1,5%	0,3%	0,3%	2,0%			
Feb-11	-3,7%	-20,1%	0,1%	0,1%	22,2%			
Mar-11	-3,0%	-19,1%	-0,5%	-0,5%	20,4%			
Apr-11	-4,5%	-20,9%	-7,6%	-7,6%	6,7%			
Maj-11	-4,7%	-21,4%	-4,2%	-4,2%	15,3%			
Jun-11	-4,2%	-21,3%	-5,2%	-5,2%	13,8%			
Jul-11	-2,4%	-20,4%	-5,1%	-5,1%	12,4%			
stope rasta m/m u %								
Jan-11	-2,1%	-1,6%	-2,9%	-2,9%	-4,2%			
Feb-11	-0,2%	-19,5%	-3,8%	-3,8%	11,7%			
Mar-11	0,5%	0,7%	-2,6%	-2,6%	-4,9%			
Apr-11	-0,6%	-0,6%	-3,4%	-3,4%	-5,6%			
Maj-11	0,3%	0,3%	2,1%	2,1%	3,6%			
Jun-11	0,1%	-0,1%	-2,8%	-2,8%	-4,9%			
Jul-11	0,1%	-0,2%	-0,1%	-0,1%	-0,1%			

Izvor: CBBiH

3.4. Devizne rezerve Centralne banke BiH

Na kraju sedmog mjeseca 2011. godine devizne rezerve bilježe rast od svega 0,7% g/g, čime dostižu nivo u iznosu od oko 6,1 milijardi KM. Na mjesečnom nivou bilježe do sada najveći rast, koji je zanemarljivo mali i iznosi svega 0,8% m/m. Sve kategorije deviznih rezervi, osim investicija u vrijednosne papire bilježe rast kako na godišnjem nivou, tako i na mjesečnom nivou. Obaveza koja proizilazi iz pravila valutnog odbora, a koja se odnosi na to da neto strana aktiva (neto devizne rezerve) mora biti veća od monetarne pasive je zadovoljena.

U milionima KM

Godina	Zlato	Držanje SDR	Strana valuta u trezoru CBBiH	Depoziti kod nerezidentnih banaka	Ostalo	Investicije u vrijednosne papire	Bruto devizne rezerve	Neto devizne rezerve	Monetarna pasiva	Neto slobodne rezerve
Jan-11	60,8	3,1	65,2	3.081,3	3,1	3.137,4	6.350,9	6.349,9	5.882,8	467,0
Feb-11	64,2	0,2	61,2	3.084,3	3,4	3.069,0	6.282,3	6.281,3	5.810,8	470,5
Mar-11	63,5	0,2	43,3	2.979,9	3,9	3.052,8	6.143,7	6.142,7	5.677,5	465,2
Apr-11	65,9	3,0	119,3	2.966,8	4,8	2.969,6	6.129,3	6.128,3	5.680,0	448,3
Maj-11	134,5	0,1	76,6	3.080,4	5,8	2.788,7	6.086,0	6.084,7	5.625,5	459,2
Jun-11	130,1	0,1	96	3.237,3	7,2	2.621,1	6.091,7	6.090,7	5.634,7	456,1
Jul-11	142,7	3,8	123,3	3.670,9	7,2	2.192,8	6.140,7	6.139,7	5.661,6	478,1
stopa rasta g/g u %										
Jan-11	-5,1%	-47,5%	-38,3%	1,3%	40,9%	11,5%	5,2%	5,2%	6,5%	-8,5%
Feb-11	-5,9%	-95,6%	-28,6%	0,1%	47,8%	9,7%	4,0%	4,0%	5,3%	-9,8%
Mar-11	-7,2%	-94,3%	-40,4%	1,3%	77,3%	-1,7%	-0,8%	-0,8%	0,2%	-11,5%
Apr-11	-10,6%	-14,3%	14,8%	20,8%	100,0%	-15,4%	-0,3%	-0,3%	0,2%	-6,4%
Maj-11	65,4%	-94,4%	1,5%	26,8%	123,1%	-20,9%	-0,5%	-0,5%	0,1%	-7,4%
Jun-11	54,3%	-94,7%	-6,9%	46,5%	100,0%	-26,2%	2,3%	2,3%	3,2%	-7,4%
Jul-11	90,0%	40,7%	77,7%	53,8%	260,0%	-38,5%	0,7%	0,7%	0,8%	-0,1%
stopa rasta m/m u %										
Jan-11	-9,1%	0,0%	-36,2%	2,7%	14,8%	-4,5%	-1,7%	-1,6%	-1,5%	-4,1%
Feb-11	5,6%	-93,5%	-6,1%	0,1%	9,7%	-2,2%	-1,1%	-1,1%	-1,2%	0,7%
Mar-11	-1,1%	0,0%	-29,2%	-3,4%	14,7%	-0,5%	-2,2%	-2,2%	-2,3%	-1,1%
Apr-11	3,8%	1400,0%	175,5%	-0,4%	23,1%	-2,7%	-0,2%	-0,2%	0,0%	-3,6%
Maj-11	104,1%	-96,7%	-35,8%	3,8%	20,8%	-6,1%	-0,7%	-0,7%	-1,0%	2,4%
Jun-11	-3,3%	0,0%	25,3%	5,1%	24,1%	-6,0%	0,1%	0,1%	0,2%	-0,7%
Jul-11	9,7%	3700,0%	28,4%	13,4%	0,0%	-16,3%	0,8%	0,8%	0,5%	4,8%

Izvor: CBBiH

3.5. Depoziti

Za sedam mjeseci¹¹ 2011. godine ukupni depoziti iznosili su 12,7 mlrd. KM. Godišnja stopa rasta iznosila je 2,2%. Najveći udio u ukupnim depozitima imaju depoziti stanovništva (53,2%), depoziti nefinancijskih poduzeća (29,4%) i depoziti opće vlade (11,7%). Depoziti stanovništva na kraju srpnja iznosili su 6,8 mlrd. KM i veći su u odnosu na isto razdoblje prošle godine za 10,7%. Za razliku od depozita stanovništva, depoziti nefinancijskih poduzeća i depoziti opće vlade imali su negativan trend rasta, što se vidi iz tabele ispod. Depoziti nefinancijskih poduzeća za promatrano razdoblje iznosili su 3,7 mlrd. KM, a depoziti opće vlade 1,5 mlrd. KM.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni depoziti	Depoziti stanovništva	Depoziti nefinancijskih poduzeća ¹²	Depoziti opće vlade ¹³	Ostali depoziti ¹⁴
Stanje na kraju perioda						
2011.	01.	12.513,6	6.520,5	3.759,9	1.597,6	635,7
2011.	02.	12.539,6	6.562,4	3.678,7	1.653,7	644,8
2011.	03.	12.546,2	6.617,9	3.665,2	1.622,4	640,7
2011.	04.	12.490,4	6.647,0	3.653,5	1.549,3	640,6
2011.	05.	12.587,4	6.659,3	3.680,5	1.545,2	702,3
2011.	06.	12.558,7	6.699,0	3.656,3	1.521,5	682,1
2011.	07.	12.685,5	6.751,9	3.725,0	1.484,4	724,1
Stopa rasta g/g						
2011.	01.	5,0%	13,9%	0,9%	-11,1%	-5,6%
2011.	02.	5,2%	12,8%	-1,0%	-3,9%	-3,2%
2011.	03.	2,1%	12,3%	-4,7%	-15,2%	1,3%
2011.	04.	1,2%	11,2%	-5,2%	-16,4%	-1,6%
2011.	05.	1,2%	11,0%	-6,0%	-16,9%	6,8%
2011.	06.	1,3%	10,4%	-4,2%	-16,4%	-1,2%
2011.	07.	2,2%	10,7%	-2,7%	-17,9%	7,8%
Prosječna godišnja stopa rasta za sedam mjeseci						
2010.		4,1%	14,0%	2,8%	-19,8%	19,2%
2011.		2,6%	11,8%	-3,3%	-14,0%	-0,58%

Izvor: Centralna banka BiH

3.6. Krediti

Ukupni krediti na kraju sedmog mjeseca 2011. godine iznosili su 15,2 mlrd. KM i zabilježili su rast od 6,7% g/g. Najveći doprinos rastu dali su krediti plasirani nefinancijskim poduzećima koji su dosegli iznos od 8,1 mlrd. KM i čija je stopa rasta iznosila 8,0% g/g. Krediti plasirani sektoru stanovništva

¹¹ Podaci za depozite i kredite predstavljaju stanja na kraju razdoblja, pa podaci za srpanj 2011. godine predstavljaju ukupne iznose za sedam mjeseci 2011. godine.

¹² Prema CB BiH sektor nefinancijskih poduzeća čine nefinancijska javna poduzeća, nefinancijska privatna poduzeća i udruženja i neprofitne organizacije.

¹³ Sektor opće vlade čine centralna vlada (institucije BiH, vlade entiteta i Brčko Distrikta) i necentralne vlade (vlade kantona, vlade općina i fondovi socijalne sigurnosti).

¹⁴ Ostali sektoru navedeni u tabelama uključuju nebankarske financijske institucije i ostale. Učešće ovih depozita u ukupnim depozitima je skroman (5,7%) tako da ne mogu utjecati na kretanje ukupnih depozita. Isto vrijedi i za kredite plasirani ovom sektoru koji u ukupnim kreditima učestvuju svega s 0,5%.

zabilježili su rast znatno niži od sektora nefinancijskih poduzeća. Za sedam mjeseci 2011. godine iznosili su 6,5 mlrd. KM, a stopa rasta iznosila je 2,8% g/g. Krediti plasirani ovim sektorima čine 95,6% ukupno plasiranih kredita komercijalnih banaka.

u mil. KM

Godina	Mjesec	Ukupni krediti	Kreditni stanovništvu	Kreditni nefinancijskim poduzećima	Kreditni općoj vladi	Ostali krediti
Stanje na kraju perioda						
2011.	01.	14.588,9	6.246,3	7.804,2	462,3	75,8
2011.	02.	14.643,3	6.234,5	7.861,9	473,0	73,4
2011.	03.	14.797,4	6.261,8	7.972,4	481,3	81,4
2011.	04.	14.817,8	6.302,7	7.945,4	489,8	79,5
2011.	05.	14.990,7	6.361,0	8.021,9	518,1	89,2
2011.	06.	15.089,2	6.403,9	8.041,7	553,4	89,8
2011.	07.	15.216,4	6.461,3	8.086,3	592,3	76,1
Stopa rasta g/g						
2011.	01.	4,1%	-0,2%	6,5%	42,6%	-25,9%
2011.	02.	3,9%	0,2%	5,9%	38,7%	-24,1%
2011.	03.	4,7%	0,7%	6,6%	37,6%	-3,8%
2011.	04.	4,7%	1,2%	6,0%	37,2%	-2,1%
2011.	05.	5,4%	1,9%	6,4%	40,5%	13,5%
2011.	06.	6,0%	1,9%	7,2%	48,5%	17,4%
2011.	07.	6,7%	2,8%	8,0%	44,0%	0,8%
Prosječna godišnja stopa rasta za sedam mjeseci						
2010.		-2,3%	-5,3%	0,7%	5,8%	-35,8%
2011.		5,1%	1,2%	6,6%	41,3%	-8,5%

Izvor: Centralna banka BiH

3.7. Berze u BiH

Na Sarajevskoj berzi (SASE) u julu 2011. godine ukupan promet bilježi rast od 77,4 % odnosu na promet u istom mjesecu u 2010. godini odnosno rast od 6,2 % u odnosu na ukupan promet u julu 2009. godine.

Na Banjalučkoj berzi (BLSE) u mjesecu julu 2011. godine ukupan mjesečni promet bilježi pad od 76,6 % odnosu na isti period u 2010. godini odnosno rast od 10 % u odnosu na promet u mjesecu julu 2009. godine.

Ukupan promet na obje berze (Sarajevskoj i Banjalučkoj) julu 2011. godine bilježi pad od 52,8 % poredeći sa vrijednostima u istom periodu 2010. godine dok u odnosu na ukupan promet u julu 2009. godine bilježi rast od 8 %.

Promet (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Juli-09	9,481,891	6,671,998	16,153,889
Juli-10	5,677,689	31,358,046	37,035,735
Juli-11	10,072,584	7,394,642	17,467,226

U isto vrijeme kapitalizacija u mjesecu junu 2009., 2010. i 2011. godine je iznosila:

Kapitalizacija (u KM)

Period	SASE	BLSE	UKUPNO
Juli-09	7,008,017,642.91	3,477,349,337.70	10,485,366,980.61
Juli-10	7,209,077,937.78	3,443,463,177.20	10,652,541,114.98
Juli-11	7,595,010,069.07	4,081,569,664.39	11,676,579,733.46

Poredeći vrijednosti kapitalizacije na Sarajevskoj berzi (SASE) u julu 2011. godine sa vrijednostima u julu 2010. godine zabilježen je rast od 5,3 %, dok poredeći sa vrijednostima u junu 2009. godine zabilježen je rast od 8,4 %.

Kapitalizacija na Banjalučkoj berzi (BLSE) u julu 2011. godine bilježi rast od 18,5 % u poređenju sa vrijednosti u julu 2010. godine, odnosno rast od 17,4% u odnosu na vrijednosti ostvarene u julu 2009. godine.

Vrijednost ukupne kapitalizacije na obje berze (SASE i BLSE) u julu 2011. godine bilježi rast od 9,6 % u odnosu na vrijednosti u julu 2010. godine odnosno rast od 11,4 % u odnosu na vrijednosti u julu 2009. godine.

4. Vanjski sektor

Za razdoblje januar - juli 2011. godine izvoz iz BiH je iznosio 4,7 milijardi KM i u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast od 18,6%. Uvoz BiH za period januar – juli 2011. godine iznosio je 8,7 milijardi KM i u poređenju sa istim periodom prošle godine takođe je doživio rast u iznosu od 16,6%. Rezultat izvoza i uvoza BiH je trgovinski deficit koji je za prvih sedam mjeseci ove godine dostigao vrijednost od 3,9 milijarde KM i u poređenju sa prošlom godinom nažalost je veći za 14,4%. Pokrivenost uvoza izvozom je iznosila 54,7%.

Posmatrajući strukturu robne razmjene po najznačajnijim uvoznim i izvoznim stavkama za period januar - juli 2011. godine vidljivo je da su nafta i naftni derivati; mašine i aparati; bazni metali; te prehrana dominirali na strani uvoza, dok su najznačajnije izvozne pozicije bazni metali gdje kao i kod uvoza dominiraju aluminij, željezo i čelik, te njihovi proizvodi; rezervni dijelovi za autoindustriju; razni gotovi proizvodi kao što su namještaj, odjeća i obuća.

Bosna i Hercegovina je u periodu januar – juli 2011. godine uvezla mašine, aparate i transportne uređaje čiji je uvoz u prvih sedam mjeseci 2011. godine iznosio 1,5 milijardi KM. U odnosu na isti period prošle godine, uvoz ove kategorije proizvoda se povećao za 13,7%.

Drugo mjesto po vrijednosti uvoza zauzimaju nafta i naftni derivati u iznosu od 1,2 milijarde KM u odnosu na isti period prošle godine, ostvaren je rast uvoza ove vrste proizvoda za 39,8%. Učešće nafte i naftnih derivata u ukupnom uvozu BiH iznosi oko 15%.

Značajan udio u strukturi bosanskohercegovačkog uvoza zauzimaju prehrambene prerađevine kojih je u periodu januar - juli 2011. godine uvezeno u iznosu od 836 miliona KM, i u odnosu na isti period prošle godine bilježe blagi rast od 7,5%.

Sljedeća značajna uvozna stavka su bazni metali kojih je BiH uvezla u iznosu od 780 miliona KM. Od baznih metala najviše su se uvozili željezo i čelik, njihovi proizvodi, te aluminij i proizvodi od aluminija. Usljed ekonomskog oporavka koji se značajno odrazio na metalnu industriju uvoz baznih

metala u period januar – juli 2011. godine u odnosu na isti period prošle godine doživio je rast za 15,6%.

Na strani izvoza baznih metala situacija je znatno bolja, jer je u prvih sedam mjeseci 2011. godine rast izvoza iznosio 27,3%, a posmatrano vrijednosno BiH je na inozemna tržišta izvezla 1,1 milijardu KM ove kategorije proizvoda. Vrlo je bitno pronaći načina za uspješniji izvoz baznih metala, jer oni najznačajniji izvozni potencijal BiH.

Značajna kategorija izvoza je električna energija koje je BiH izvezla u iznosu od 270 miliona KM. Promjena izvoza električne energije u prvih sedam mjeseci 2011. godine u odnosu na isti period prošle godinu rezultira smanjenjem uvoza od oko 12%. Bitno je spomenuti da BiH u spoljnoj trgovini sa električnom energijom uprkos smanjenju izvozne stope ostvaruje suficit, a pored toga BiH je lider u proizvodnji električne energije u poređenju sa zemljama regiona.

Kategorija raznih proizvoda gdje je uključen namještaj u period januar – juli 2011. godini ostvarila je izvoz od 445 miliona KM i učešće u ukupnom izvozu od oko 9%. U odnosu na isti period prošle godine izvoz namještaja doživio je rast od 17,7%. Međutim, bitno je spomenuti da industrija proizvodnje namještaja u BiH je u usponu i za očekivati je veći izvoz u narednom periodu, a samim time i korigovanje stope rasta izvoza s obzirom da namještaj ostvaruje značajan udio ukupnog izvoza BiH.

u 000 KM	Januar – Juli 2010	Januar – Juli 2011	Promjena 2011/2010
IZVOZ	4.017.225	4.768.398	18,6%
UVOZ	7.465.158	8.715.528	16,6%
TRGOVINSKI DEFICIT	-3.447.933	-3.947.130	14,4%

5. Strane direktne investicije

Prema podacima Ministarstva vanjske trgovine i ekonomskih odnosa u BiH strana ulaganja u prvom polugodištu 2011. godine su iznosila oko 65 miliona KM što predstavlja smanjenje u odnosu na ulaganja u istom periodu 2010. godine za 19,5%. Poredeći ostvareno ulaganje u drugom kvartalu 2011. godine u iznosu od oko 40 miliona KM sa ulaganjima u istom periodu prošle godine u iznosu od 23,3 milion KM, evidentan je rast od 72% što pokazuje naznake umjerenog oporavka ulaganja SDU u Bosni i Hercegovini.

Ulaganja po kvartalima u 2009. 2010. i 2011. godini iznose:

U milionima KM	K1	K2	K3	K4
2009	-6,4	160,8	134,2	184,4
2010	57,9	23,3	6,2	48
2011	25	40		

Karakteristika registrovanih stranih direktnih ulaganja u prvom polugodištu 2011. godini u Bosni i Hercegovini je u njihovom niskom nivou i uglavnom se radi o dokapitalizacijama, već postojećih

ulaganja. Prema podacima dostavljenim od nadležnih registracijskih sudova na području BiH, u periodu od 01.01.2011. godine do 30.06.2011. godine, izvršen je upis 522 firme sa stranim kapitalom, od čega je u 370 firmi (70%) izvršena dokapitalizacija, 17 (4%) je novoregistrovanih firmi sa značajnijim iznosom kapitala (iznosi veći od 100.000 KM), dok je 133 firme (26%) registrovano sa minimalnim osnivačkim kapitalom.